

Algemene beschouwingen 2022

PvdA Kerkrade

Voorzitter, in een turbulente tijd is het meer dan ooit noodzakelijk om krachten te bundelen. Zorgen leven bij jong en oud, huurders en huiseigenaren, en zeker bij onze burgers die van een **kleine portemonnee** rond proberen te komen. Vroeger zorgden een vaste baan en eigen huis voor rust, maar tegenwoordig kan ook dit voor slapeloze nachten zorgen. Je bent er immers nog niet met een eigen huis, met een dak boven je hoofd.

Kan mijn huis de heftige regenbuien nog aan? Kan ik de energiekosten nog dragen of heb ik geld om te **verduurzamen**? Kan ik mijn kinderen nog naar de sportvereniging sturen? Kan mijn kind met volle maag naar school?

Zonder dat we kunnen toveren om alle zorgen te kunnen oplossen, kunnen we alleen gezamenlijk de problemen in komende periode aanpakken. Nogmaals, we kunnen zorgen alleen **samen** wegnemen: burgers, bedrijfsleven, politiek, verenigingen en alles wat daartussen leeft. Zij aan zij: als gemeente en burger, huurder en koper, jongere en oudere.

Voor een groeiend deel van onze burger draait heel veel om het sluitend maken van het huishoudboekje. Naast problemen rondom het betalen van lasten komt er een torenhoge inflatie bij. Prijzen van dagelijkse boodschappen stijgen hard, prijzen voor gas en elektra nog meer. Onze **bestaanszekerheid** staat meer en meer op het spel en dat is voor onze partij, voor iedereen, hard te verteren.

Voorzitter, door al deze turbulentie is het belangrijk te constateren dat onze **gemeentelijke lasten** niet stijgen. We beseffen tegelijkertijd dat hoewel de lasten gelijk blijven, deze lasten niet laag zijn. We wonen en leven in een gemeente met veel uitdagingen en we hebben ambitieuze plannen. Ambitie kost geld en de gemeente heeft niet veel knoppen om aan te draaien. Sterker nog, de middelen vanuit het Rijk zijn alleen maar lager geworden en de verantwoordelijkheden alleen maar groter. Dit is bij alle gemeenten het geval en het maakt de puzzel telkens weer moeilijk in elkaar te leggen.

De PvdA wil Kerkrade verder toekomstproof maken. We hoeven niemand te vertellen dat juist in ons gebied in bepaalde opzichten de nood het hoogst is. De bekende problemen in deze regio tonen geen noemenswaardige verandering en de tijd waarin we leven maakt onze opgave niet makkelijker.

Niet voor niets pleiten we voor een **nationaal programma** om met hulp van het Rijk onze hele regio veiliger, gezonder en welvarender te willen maken. Dit is iets dat we als PvdA Kerkrade niet loslaten, maar we blijven -zoals zo vaak- afhankelijk van het Rijk.

Voorzitter, vandaag behandelen we het huishoudboekje van de gemeente, de begroting 2023. Alle raads- en commissieleden waren uitgenodigd bij een toelichting van de **accountant** van de gemeente op de begroting. Conclusie onder de streep: de

gemeente doet het goed, er zijn wel aandachtspunten, maar we hebben alles onder controle en zijn financieel stabiel.

We zien een **sluitende begroting** waaruit blijkt dat we ook meerjarig t/m 2025 geen problemen verwachten. Die problemen komen, misschien, pas in 2026. Wederom is de gemeente voor de periode vanaf dat jaar afhankelijk van de bijdrage vanuit de Rijksoverheid. Het is van groot belang om ook aan de burgers te laten zien hoe sterk verbonden de gemeentelijke, provinciale en landelijke politiek is. Als PvdA zullen we ook landelijk blijven strijden om de bijdrage vanuit het Rijk in 2026 om te draaien.

Tot zover de begroting zelf.

In het begin van dit betoog stelden we echter de vraag die menigeen bezighoudt.

Vragen onder de burgers: “Hoe hou ik mijn energielasten onder controle?” of “Hoe zorg ik dat ik minder energie ga verbruiken en indien mogelijk energie kan opwekken?”

En nog belangrijker: hoe moeten we dat betalen?

De PvdA heeft hier in de Tweede Kamer op ingespeeld. Het kabinet heeft daarnaar geluisterd en 2023 kent een **energieprijsplafond** zodat de gevolgen van deze gigantische stijging enigszins beperkt worden. Een goede eerste stap, maar slechts een tijdelijke oplossing.

Daarom hebben wij in november 2021 het initiatief genomen tot een gemeentelijk **Energie- en Klimaatfonds**. Hiermee kunnen bewoners, ondernemers en verenigingen investeren in hun pand om de energierekening omlaag te brengen of in ieder geval niet hard te laten stijgen.

Daarmee zijn we er echter nog niet. We bereiken hiermee bijvoorbeeld niet alle huurders. Je bent te afhankelijk van de goodwill van je verhuurder. In de toekomst wordt het beter maar wat doen we voor huurders in 2022 en 2023?

We vragen het college daarom om zij aan zij met corporaties én particuliere verhuurders ook te **zorgen voor huurders**. Daarnaast vragen we het college ook om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om onwelwillende verhuurders te dwingen om maatregelen te nemen. Huiseigenaar of huurder, we hebben allemaal recht op een goed geïsoleerd huis. Onze burgers moeten allemaal de kans krijgen om gas- en elektraverbruik te verlagen en waar mogelijk energie op te wekken.

Voorzitter, **ongelijkheid** gaat al lang niet meer alleen over arm en rijk. De kloof is groter dan ooit en groeit nog steeds. Tussen huurder en koper, jong en oud, tussen hoger en lager opgeleid. Voorzitter, dat is waar wij al tientallen jaren tegen vechten. De PvdA staat voor een inclusieve samenleving: niemand aan de kant en iedereen telt.

Tot slot van onze inbreng over energie het volgende: Niet alleen burgers, ondernemers en verenigingen kampen met hoge energiekosten en de noodzaak van verduurzaming, ook de gemeente moet daarin flinke stappen blijven zetten. Daarom vragen we het college om te onderzoeken hoe en binnen welke termijn de **energiekosten van de gemeente** zelf onder controle kunnen worden gebracht. We denken daarbij aan de gemeentelijke vervoerskosten, maar ook aan de eigen

gebouwen. Hiertoe dienen we een motie in, in relatie tot de begroting 2023 en de meerjarenraming.

Voorzitter, verduurzaming gaat over de toekomst van ons allemaal. En het moge duidelijk zijn dat onze **jongste generaties** daar zelfs het allergrootste belang bij hebben. Niet voor niets is onze eigen wethouder belast met jeugdzorg en jeugdbeleid. Het is in ons belang om jeugdzorg te blijven verbeteren, maar minstens even belangrijk is preventie. Met welk beleid kunnen we zoveel mogelijk voorkomen dat een beroep op jeugdzorg nodig is?

Het loopt parallel met VIE en het is er onderdeel van: we willen voorkomen dat burgers ongezond leven en daardoor ziek kunnen worden. **Iedereen verdient gezondheid en geluk!** We laten onze auto in de garage onderhouden om te voorkomen dat we vaak langs de kant staan. En daarom zijn we als gemeente onder de vlag van VIE gestart om dit ook op het gebied van gezondheid en vitaliteit voor onze burgers in gang te zetten. Het is nu de tijd dat VIE ook gedragen wordt door de burgers en verder verankerd wordt in de wijken.

Maar voorzitter, daar eindigt het niet voor onze jeugd en jongeren. De focus voor jongerenbeleid ligt natuurlijk op onderwijs, gezondheid en kansen op de arbeidsmarkt. Maar vergeet daarbij niet dat jongeren ook behoefte hebben aan een eigen woning/kamer en aan **vrijtijdsbesteding** en plekken om dit te kunnen doen! Met betrekking tot dat laatste vragen we om bij de genoemde buurtbudgetten actief jongeren te betrekken en aan het stuur te zetten.

Tegelijkertijd zien we een nog steeds toenemende **overlast** van een groep jeugdigen in het centrum. We begrijpen van omwonenden dat er onzekerheid en angst bestaat en dat kan en mag niet getolereerd worden. We vragen daarom aan het college aan te geven wat er tot nu gebeurd is en wat er nog gaat gebeuren om deze overlast tegen te gaan.

De **woningmarkt** is een onderwerp dat de PvdA Kerkrade al jaren aan blijft roeren. In de beschouwingen van 2021 hebben we nadrukkelijk gevraagd om een onderzoek naar sturing op de woningmarkt.

Hoe kunnen we onze woningmarkt beter onder **controle** krijgen zodat iedereen voldoende kansen heeft om een geschikte woning te vinden? Hoe krijgen huurders meer kansen op een woning die niet aan alle kanten tochtig is? Hoe voorkomen we dat sommige straten gebukt gaan onder woonoverlast omdat er te veel huisjesmelkers vrij spel hebben?

Voorzitter, het maakt allemaal deel uit van het onderzoek dat nog steeds lopende is. De PvdA Kerkrade heeft begrepen dat er op korte termijn veel informatie naar de raad komt. Op één ding wachten we echter niet. We gaan wat ons betreft de straten aanpakken die het meest lijden onder particuliere verhuur door verhuurders die niet naar hun panden en hun huurders omkijken. In de komende maanden is het daarom ons doel om met een **initiatiefvoorstel** te komen om in de meest kwetsbare straten te voorkomen dat investeerders kunnen blijven opkopen, zonder een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van de buurt.

Als slot van deze inbreng voor de algemene beschouwingen willen we nog een opmerking maken over de samenwerking tussen gemeente en burger en met name tussen de raad en de burger. We zijn al enige tijd bezig om de raadscommunicatie te verbeteren. We dienen echter een motie in om te onderzoeken of een **motiemarkt** een optie is in dit kader. Hierdoor kunnen burgers direct de boer op met hun eigen ideeën en kunnen raadsleden dit oppakken samen met de initiatiefnemer.

Voorzitter, we zijn ervan bewust dat grote veranderingen tijd nodig hebben. En wie fietst met tegenwind, kan moeilijk vooruitkomen. Maar wie vooruit wil blijven gaan, moet toch echt **harder trappen**. Dat is volgens de PvdA Kerkrade dan ook de enige manier om vooruit te komen. We moeten doorgaan met werken aan en investeren voor een gezondere, duurzamere, veiligere en meer welvarende gemeente en wat ons betreft doen we dat allemaal samen. Samen in een samenleving waarin we op elkaar bouwen en vertrouwen hebben in elkaar. Op weg voor een betere bestaanszekerheid voor iedereen, met iedereen.

Dank u wel.